
EURÓPAI UNIÓ

A hónap eseményei
az EU belügyi együttműködése terén
(október)

AZ UTÁN, HOGY SZEPTEMBERBEN TÖRÖLTE A TANÁCSÜLÉST, A CIPRUSI ELNÖKSÉG SŰRŰ NAPIRENDDDEL VÁRTA A MINISZTEREKET LUXEMBURGBA. A vita nélküli napirendi pontok között is volt néhány kiemelésre méltó. A közös európai menekültügyi rendszer megvalósítása irányába tett újabb jelentős lépésként a tanács első olvasatban elfogadta a befogadási irányelvet. A következő többéves pénzügyi keret szempontjából igen jelentős pénzügyi rendelet is a vita nélküli napirendek között került a tanács napirendjére.

A TANÁCSÜLÉSEN ORIENTÁCIÓS VITÁT FOLYTATTAK AZ EU POLGÁRI VÉDELMI MECHANIZMUSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZATTERVEZET EGYES ELEMEIRŐL. A bizottság az úgynevezett 2006-os Barnier-jelentéstől inspirálva dolgozta ki a reakálási közleményt, amely egy uniós katasztrófavédelmi kapacitást vázol, amely egyesíti a polgári védelmet és a humanitárius segítségnyújtást. 2010-ben a bizottság összevonta a polgári védelmi és a humanitárius segítségnyújtási szervezeti egységeket, megteremtve a koncentráltabb, hatékonyabb uniós katasztrófareagálási fellépés keretét, az uniós humanitárius és polgári védelmi főigazgatóságát, és ezzel összhangban kiadta az említett közleményt. A határozattervezet is az előbbi irányvonalhoz illeszkedik.

A MINISZTEREK TANÁCSI KÖVETKEZTETÉSEKET FOGADTAK EL AZ ÚGYNEVEZETT „SEBEZHETŐ CÉLPONTOK” TERRORTÁMADÁSOKKAL SZEMBENI VÉDELME VONATKOZÁSÁBAN. A témának szomorú aktualitást adott a 2012. július 18-án elkövetett, hét ember halálát okozó burgaszi merénylet. Az uniós terrorizmus elleni stratégiája felkéri a tagállamokat, hogy járuljanak hozzá a zsúfolt helyek és más sebezhető célpontok támadásokkal szembeni védelmére vonatkozó módszerek kidolgozásához. Erre azonban eddig nem került sor, a terrorizmus elleni küzdelem ezen aspektusa a ciprusi elnökség álláspontja szerint nem kapott elég figyelmet, ezért kezdeményezte a következtetések elfogadását. A most elfogadott dokumentumban arra kéri fel a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy nemzeti szövet annak érdekében, hogy el lehessen végezni a tagállami célokra szolgáló terrorfenyegetés-értékelést, mérlegeljék,

hogy a tagállami célokra készített nemzeti fenyegetésvértékelést kiegészítik egy olyan értékeléssel, amely egy esetleges terrortámadás veszélyét, valamint a sebezhető célpontok veszélyeztetettségét vizsgálja, illetve határozza meg. Ezen értékelések alapján pedig arányos módon tegyék lehetővé a sebezhető célpontok védelmét. Természetesen a tanács ebben a tekintetben is hangsúlyozza a magánszférával való együttműködés és a jó tapasztalatok kölcsönös hasznosításának szükségességét. A képzés és a gyakorlatok is elengedhetetlen elemei a hatékony felkészülésnek.

Az ülés keretében elfogadták az unió radikalizáció és toborzás akciótervének végrehajtására; a terrorizmus elleni küzdelem belső és külső vetületei közötti kapcsolatok szorosabbá tételéről szóló tanácsi következtetés első felülvizsgálatára vonatkozó jelentéseket is.

BÁR ROMÁNIA ÉS BULGÁRIA TOVÁBBRA IS SÜRGETI A MEGOLDÁS MEGTALÁLÁSÁT, SCHENGENI CSATLAKOZÁSUK ÉREZHETŐEN TÁVOLABB KERÜLT. A mostani tanácsülésen sem a döntés, csak a helyzet áttekintése szerepelt a napirenden. A tanácsülés előkészítésekor lefolytatott egyeztetőkön ugyanis nyilvánvalóvá vált, hogy továbbra sem várható a két ország schengeni csatlakozásához szükséges egyhangú támogató döntés. A ciprusi elnökség azonban továbbra is folyamatosan napirenden tartja a kérdést annak érdekében, hogy mihamarabb döntés születhessen a két ország csatlakozásáról.

A BELÜGYI TANÁCSÜLÉSEN AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG BEMUTATTA A HARMADIK JELENTÉSÉT, AMELY A NYUGAT-BALKÁNI ORSZÁGOK VÍZUMLIBERALIZÁCIÓJÁNAK HATÁSAIT ELEMZI. A jelentés szerint az összkép megfelelő, a legtöbb utazó jóhiszemű, a korábbi anomáliák miatt bevezetett ellenőrzési mechanizmus pedig hatékony eszközként funkcionál a nyugat-balkáni illegális migrációs folyamatok kezelésénél. A legfrissebb, 2012. őszi tendenciák azonban ismét a megalapozatlan menedékkérelmek emelkedését mutatják. Franciaország, Németország, Svédország, Hollandia és Luxemburg a Macedónia, valamint Szerbia felől érkező menedékkérelmek növekvő számának okán kérte a kérdés megvitatását a tanácsülésen. A bizottság a negatív tendenciák mellett arról is beszámolt, hogy a visszatérések száma utolérte és valamelyest meg is haladta az új kérelmekét, a visszafogadási megállapodások tehát hatékonyan működnek. A megelőzés és a kezelés érdekében jobb információcserre és együttműködés kell, fel kell lépni a szervezőkkel szemben, erősíteni kell az ellenőrzést a határ mindkét oldalán, információs kampányokat kell folytatni.

Mindazonáltal a tagállamok egy része továbbra is szkeptikus ebben a kérdésben, és határozottabb lépések iránti igényének ad hangot.

A VITA NÉLKÜLI NAPIRENDI ELEMEK KÖZÖTT A TANÁCS DÖNTÖTT A KULTURÁLIS JAVAK TERÜLETÉN ILLETÉKES BÜNYÜLDÖZÉSI HATÓSÁGOK ÉS SZAKÉRTŐK INFORMÁLIS HÁLÓZATÁNAK (EU CULTNET) LÉTREHOZÁSÁRÓL IS. Elismerve az eddigi eredményeket a tanács úgy véli, hogy további intézkedésekre van szükség, amelyek javítják a kulturális javakkal kapcsolatos bűncselekmények elleni küzdelemnek, illetve az ilyen bűncselekmények megelőzésének hatékonyságát. Ezt egy a nem művelati vonatkozású információk, tapasztalatok és a legjobb gyakorlat uniós szintű cseréjére és a tagállamok illetékes bünyüldözési hatóságai közötti kapcsolattartás elősegítésére szolgáló fórum létrehozása révén tervezi elérni. A bünyüldözési hatóságok és a kulturális hatóságok, valamint a magánszervezetek (például régiségüzletek, aukciós házak, online árverésszervezők) közötti nemzeti szintű koordináció megerősítése céljából már kijelölt kapcsolattartó pontokra építve jön létre ez a hálózat, amelynek feladata a kulturális javakkal kapcsolatos bűncselekmények megelőzésének és az ellenük való fellépésnek az elősegítése. A hálózatnak kerülnie kell a meglévő munkacsoportok tevékenységével párhuzamos munkavégzést, és nem zavarhatja meg a folyamatban lévő bünyüldözési eljárásokat, illetve igazságügyi együttműködési eszközöket és eljárásokat. A nyomozati eljáráshoz kapcsolódó személyes adatok, információk és eredmények cseréjére csak akkor kerülhet sor, ha azt az érintett tagállam nemzeti joga lehetővé teszi, a megfelelő szervezetek jóváhagyják, és e célra olyan, a biztonságos hivatalos információcserre céljára szolgáló, már meglévő csatornákat vesznek igénybe, mint például az Europol SIENA rendszere vagy az Interpol lopottműtárgy-adatbázisa. A tagállamok közötti bünyüldözési és igazságügyi együttműködést a meglévő vonatkozó jogi eszközök szabályozzák, és hogy az informális hálózat létrehozása nem sérti az említett a rendelkezéseket.

EBBEN A FÉLÉVBEN MAGYARORSZÁG ADJA A SALZBURG FÓRUM ELNÖKSÉGÉT, AMELY AZ EGYIK LEGJELENTŐSEBB REGIONÁLIS BELÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSI FÓRUM. Minden elnökség szervez a tagok és a partnerországok számára miniszteri konferenciát. A magyar elnökség keretében erre október 10–11-én került sor Mátraházán, a tanulságait a tagországok közös nyilatkozatban rögzítették. Cecilia Malmström biztos asszony jelenlétében a délelőtti folyamán olyan kiemelt, napirenden lévő uniós témákat vitattak meg a résztvevők, mint a schengeni térség reformja, vagy a következő többéves uniós pénzügyi ke-

EURÓPAI UNIÓ

ret belügyi vonatkozásai. A belügyi területen újonnan létrejövő két pénzügyi alap, a belbiztonsági alap és a menekültügyi és migrációs alap vonatkozásában a vitán megkísérelték azonosítani azokat a pontokat, amelyekben közös álláspontokat fogalmazhatnak meg. Vitát folytattak az unión belül jelen lévő emberkereskedelem jelenségéről és ugyanebben a témakörben a nyugat-balkáni országokkal való együttműködés fontosságáról, az érintettek bevonásával. A szervezett bűnözés elleni küzdelem kapcsán az ülésen egy horizontális kérdéssel, a bűnös vagyon elvonásával kapcsolatban egyeztettek az egyes országok helyzetképéről, a belügyi vonatkozású uniós fejleményekre reagálva. A nyugat-balkáni országok és Moldova részvételével széles körű vitát folytattak a régiót sújtó illegális migráció elleni hatékonyabb fellépésről. A Salzburg Fórum országai konkrét kérések és szükségletek azonosítására bátorították a nyugat-balkáni és moldovai barátait annak érdekében, hogy tovább fejlesszék migrációs és menekültügyi rendszereiket, valamint erősítsék határ-ellenőrzésüket.

A TAVALY NOVEMBERI LONDONI KONFERENCIA FOLYTATÁSAKÉNT GLOBÁLIS KIBERTÉR-KONFERENCIÁRA KERÜLT SOR OKTÓBER 4–5-ÉN A MILLENÁRISON. A nagyszabású eseményen több mint hatvan ország, számos nemzetközi szervezet és nem kormányzati szerv képviseltette magát. A rendezvényelemek közül számos belügyi vonatkozású esemény kapcsán is tájékozódhatnak a konferencia hivatalos honlapján (<http://www.cyberbudapest2012.hu/>), amelyen néhány előkészítő rendezvény tanulságai is megtalálhatók.

Összeállította: Szabó Adrienn